

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

הא אמרי. לקמן בספרא דהא מתני' גופה ללא לריכי לקדושי דקא מסיים ואזיל דה וכל שתעלה בידך מסורת מאבותיך: **כל המלוס סללו**. הטהוהו בבערי חומה שילוח מלורע וקריאת מגילה בחמשה עשר והבית חלבו דה לסוף שנה: **אע"פ שאין בו**. אלמא סבירא ליה קדושה קמייתא לא בטלה מחמת חורבן תורה אור והיינו תנאי: **והרכיב שנוסע וגו'**. וליעורו שחכינו על ביטול תורה ותמיד טל בין הערבים כדלמא לעיל בפירקין (דף ג'): **ויסי דוד לכל דרכיו משכיל וה' עמו**. וכתבי החס ויהי שאלו עוין את דוד בשביל לללחמו: **אמוץ ואמיסי**. אמוץ אביו של ישעיה ואמליה מלך יהודה: **מלמד שסיספה פניו בזים חמים**. לפיכך לא הכירה עכשיו שאף בזיתו לא ראה פניה שיהא מכירה: **אינו מן המדה**. אינו אוחז למעט כס מדה קרקע לכל גדדיו כלום כדקתני יש לו עשר אמות לכל רוח בחלמט בית קדש הקדשים

היה יושב ויש ריח ביט לזין הכתלים עשר אמות לכל לך וכל הבית אינו אלף כ' על כ' נמצא שאינו ממעט כלום: **לפני סדכר**. חלל בית קדש הקדשים שהוא לפניו מן הסדכר היא הממילה המבדלת בין הקדש ובין קדש הקדשים: **פתח לס פיתחא לסאי פרשטא מסכא**. כשהיה רוחה לדרוש בענין איגרת פורים היה מתחיל לדרוש מקרא זה: **וקמתי עליסם**. בפרענותו בכל כתיב: **זה סככס**. אין להן כתב אלף מאומה אחת: **נין**. לשון ממעלה וכן יעון שמו (תהלים עב) ימשול ויגדל: **בללמי לפני סמלון**. ביהושפט כתיב בדברי הימים כשיאל להלחם על העמונים והגבעונים שבו עזו: **הודו לה' כי טוב משמע טוב שיקלסו לפניו על זאת: אמריס משיס**. וכשתחייבו כליות בימי המן היו אויביהן שמחין להן: **ושמתי כסאי בעינלם**. שושן הבירה היפה בעינלם דכתיב בספר דניאל (ח) בשושן הבירה אשר בעינלם המדינה: כי

(ה) השתא [הא] אמרי לא צריכא לקדושי אלא מצאו את אלו ומנאום ולא אלו בלבד אלא כל שתעלה לך מסורת בידך מאבותיך שמוקפת חומה מימות יהושע בן נון כל המצות הללו נהוגין בה מפני שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא קשיא דר' ישמעאל אדר' ישמעאל תרי תנאי אליבא דר' ישמעאל בר' יוסי ואיבעית אימא הא ר' אלעזר בר' יוסי אמרה דתנאי אע"פ שאין לו עכשיו והיה לו קודם לכן: והיה בימי אחשורוש אמר רבי לוי ואיתימא רבי יונתן דבר זה מסורת בידינו מאנשי כנסת הגדולה כל מקום שנאמר והיה אינו אלא לשון צער ויהי בימי אחשורוש הוה המן ויהי בימי שפוט השופטים הוה רעב ויהי כי החל האדם לרוב וירא ה' כי רבה רעת האדם ויהי בנסעם מקדם הבה נבנה לנו עיר ויהי בימי אמרפל עשו מלחמה ויהי בהיות יהושע ביריחו וחרבו שלופה בידו ויהי ה' את יהושע וימעלו בני ישראל ויהי איש אחד מן הרמתיים כי את חנה אהב וה' סגר רחמה ויהי (*כי) זקן שמואל ולא הלכו בניו בדרכיו ויהי דוד לכל דרכיו משביל [וה' עמו] ויהי שאלו עוין את דוד ויהי כי ישב המלך בכיתו *רק אתה לא חבנה הבית והכתוב ויהי ביום השמיני ותנאי אותו היום היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא כיום שנבראו בו שמים וארץ כתיב הכא ויהי ביום השמיני וכתבי התם ויהי (*בקר) יום אחד הא שכיב נדב ואביהוא והכתוב ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה והכתוב ויהי כאשר ראה יעקב את רחל והכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד והאיכא שני והאיכא שלישי והאיכא טובא *אמר רב אשי כל ויהי איכא הכי ואיכא הכי ויהי בימי אינו אלא לשון צער חמשה ויהי בימי הווי ויהי בימי אחשורוש ויהי בימי שפוט השופטים ויהי בימי אמרפל ויהי בימי אחז ויהי בימי יהויקים (*א"ר) לוי דבר זה מסורת בידינו מאבותינו אמוץ ואמציה אחים הווי מאי קמ"ל כי הא *דא"ר שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן כל כלה שהיא צנועה בבית חמיה זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים מנלן מתמר דכתיב ויראה יהודה ויחשבה לוונה כי כסתה פניה משום דכסתה פניה ויחשבה לוונה אלא משום דכסתה פניה בבית חמיה ולא הוה ידע לה זכתה ויצאו ממנה מלכים ונביאים מדוד נביאים דא"ר לוי מסורת בידינו מאבותינו אמוץ ואמציה אחים היו וכתבי *חזון ישעיהו בן אמוץ וא"ר לוי דבר זה *מסורת בידינו מאבותינו מקום ארון אינו מן המדה תניא נמי הכי ארון שעשה משה יש לו עשר אמות לכל רוח וכתבי *ולפני הדביר עשרים אמה אורך *וכתיב כנף הכרוב האחד עשר אמות וכנף הכרוב האחד עשר אמות ארון גופיה היכא הוה קאי אלא לאו שמע מינה בנס היה עומד ר' יונתן פתח לה פיתחא להאי פרשתא מהכא *וקמתי עליהם וגו' והכרתי לבלל שם ושאר ונין ונכד נאם ה' שם זה הכתב שאר זה לשון נין זה מלכות ונכד זו ושתי רבי שמואל בר נחמני פתח לה פיתחא להאי פרשתא מהכא *תחת הנעוצין יעלה ברוש ותחת הסרפד יעלה הדם תחת הנעוצין תחת המן הרשע *שעשה עצמו ע"ז דכתיב *ובכל הנעוצים ובכל הנהלולים יעלה ברוש זה מרדכי שנקרא ראש לכל הבשמים שמתה נשנאמר *ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור ומתרגמין *מרי דכי תחת הסרפד תחת ושתי הרשעה בת בנו של נבוכדנצר הרשע ששרף רפידת בית ה' דכתיב *רפידתו זהב יעלה הדם זה אסתר הצדקת שנקראת הדסה שנאמר *ויהי אומן את הדסה והיה לה' לשם זו מקרא מגילה לאות עולם לא יכתר אלו ימי פורים ר' יהושע בן לוי פתח לה פיתחא להאי פרשתא מהכא והיה כאשר שש ה' עליכם להיטיב אתכם בן ישיש להרע אתכם *ומי חדי הקב"ה במפלתן של רשעים והא כתיב *בצאת לפני החלוקין ואומרים הודו לה' כי לעולם חסדו וא"ר יונתן מפני מה לא נאמר כי טוב בהודאה זו לפי שאין הקב"ה שמח במפלתן של רשעים ואמר רבי יוחנן מאי דכתיב *ולא קרב זה אל זה כל הלילה בקשו מלאכי השרת לומר שירה אמר הקב"ה מעשה ידי טובעין ביים ואתם אומרים שירה אמר רבי אלעזר הוא אינו שיש אבל אחרים משיש ודיקא נמי דכתיב בן ישיש ולא כתיב ישיש ש"מ רבי אבא בר כהנא פתח לה פיתחא להאי פרשתא מהכא *לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ורעת ושמחה זה מרדכי הצדיק ולחומא נתן ענין לאסוף ולכנוס זה המן לתת לטוב לפני האלהים זה מרדכי ואסתר דכתיב ותשם אסתר את מרדכי על בית המן רבה בר עופרין פתח לה פיתחא להאי פרשתא מהכא *ושמתי כסאי בעילם והאבדתי משם מלך ושרים מלך זו ושתי ושרים זה המן ועשרת בניו רב דימי בר יצחק פתח לה פיתחא להאי פרשתא מהכא

אסתר ח' רות ח' בראשית יא ס' י"ד יוסע ח' שמואל ח' ט' ש"ח ח' [צ"ל כאשר] [בקרל שמואל ב' ז' בענין ויהי כי ישב המלך בכיתו וגו' כתיב הלאה הפנה לי בית לנשתן] [צ"ל ערב ויהי בקר] [צ"ל אלא אמר] ירמיה ח' סוטה י' בראשית לה כ"ב ט' יונתן כ"א מלכים ח' י' ישעיה יד [צ"ל ויא'ר] ישעיה ז' [צ"ל וישעיהו] אמה רוחב וכן גרם בעיני חמיה כ"ב ע"י כ"ב ט' [ותנין] ישעיה ט' [חולין קלעו] ש"ר ג' [אסתר ב'] סנהדרין ג' ע"ג ד"ה ב' שמוט יד קללת ב' ירמיה מט

אסתר ח' רות ח' בראשית יא ס' י"ד יוסע ח' שמואל ח' ט' ש"ח ח' [צ"ל כאשר] [בקרל שמואל ב' ז' בענין ויהי כי ישב המלך בכיתו וגו' כתיב הלאה הפנה לי בית לנשתן] [צ"ל ערב ויהי בקר] [צ"ל אלא אמר] ירמיה ח' סוטה י' בראשית לה כ"ב ט' יונתן כ"א מלכים ח' י' ישעיה יד [צ"ל ויא'ר] ישעיה ז' [צ"ל וישעיהו] אמה רוחב וכן גרם בעיני חמיה כ"ב ע"י כ"ב ט' [ותנין] ישעיה ט' [חולין קלעו] ש"ר ג' [אסתר ב'] סנהדרין ג' ע"ג ד"ה ב' שמוט יד קללת ב' ירמיה מט

אסתר ח' רות ח' בראשית יא ס' י"ד יוסע ח' שמואל ח' ט' ש"ח ח' [צ"ל כאשר] [בקרל שמואל ב' ז' בענין ויהי כי ישב המלך בכיתו וגו' כתיב הלאה הפנה לי בית לנשתן] [צ"ל ערב ויהי בקר] [צ"ל אלא אמר] ירמיה ח' סוטה י' בראשית לה כ"ב ט' יונתן כ"א מלכים ח' י' ישעיה יד [צ"ל ויא'ר] ישעיה ז' [צ"ל וישעיהו] אמה רוחב וכן גרם בעיני חמיה כ"ב ע"י כ"ב ט' [ותנין] ישעיה ט' [חולין קלעו] ש"ר ג' [אסתר ב'] סנהדרין ג' ע"ג ד"ה ב' שמוט יד קללת ב' ירמיה מט

שאר זה לשון . קשה שעדיין הם מספרין [ב'צ'צ'צ'] כלשון ארמית ונראה דרולה לומר [לשון מלכות] סהמלכיס משתמשין בו שאין שאר [העם] מכירין בו: **רבה** בר עופרין . גרסינן ולא גרסינן עפרון דשם רשעים^{דכ"ה} ירקב ולא מסקו בשמיהו*^{כ"ה} שנסה

[עיל ג' וס"י]

אסתר ח' רות ח' בראשית יא ס' י"ד יוסע ח' שמואל ח' ט' ש"ח ח' [צ"ל כאשר] [בקרל שמואל ב' ז' בענין ויהי כי ישב המלך בכיתו וגו' כתיב הלאה הפנה לי בית לנשתן] [צ"ל ערב ויהי בקר]

[צ"ל אלא אמר]

ירמיה ח' סוטה י'

בראשית לה

כ"ב ט' יונתן כ"א

מלכים ח' י'

ישעיה יד

[לקמן ע'ג]

רבינו חננאל

הראשונים בפרט בספריה הארץ והתנאי בסוף ערבין וא"ר ישמעאל בר' יוסי וכי אלו בלבד ה' והלא כתיב ששים עיר כל חבל ארנוב. וכתבי כל אלו עירם בצורתו. אלא מצאו את אלו ומנאום . ופרקין תרי תנאי אליבא דר' ישמעאל . איבעי תיבא הא בתרייתא ר' אלעזר בר' יוסי אמרה . דתנאי ר' אלעזר בר' יוסי אמר אשר לו חומה לצמיתות כי . אע"פ שאין לו עכשיו והיה לו קודם לכן . כלומר אע"פ שחרבה חומתה בקדושה קיימת : מסורת בידינו מאנשי כנסת הגדולה כל ויהי לשון צעק הוא . ה' ויהי בימי הווי . ועוד מסורת בידינו מאנשי כנסת הגדולה אמוץ ואמציה אחים היו ואסיקין כל כלה שצנועה בבית חמיה זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים כגון חסד . ועוד מסורת בידינו מקום ארון [אנין] מן המדה . דתנאי ארון